

OFERTA DIDÀCTICA PER EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

Títol de la visita didàctica

"Demà veniu ben aviat que farem coses molt boniques"

Durada de la visita: 1 hora i 30 minuts

Continguts de la visita

És de Gaudí, la frase "a cada escola un obrador", al Gaudí Centre de Reus ens proposem posar a l'abast d'aquelles persones que es dediquen a l'ensenyament, diferents eines que converteixen el nostre centre en l'obrador que Gaudí hauria volgut:

- Un lloc per experimentar amb els colors, les formes i les línies rectes, on tocar la seva obra i descobrir allò que l'observació directa dels edificis no permet.
- Un espai per retrobar la natura en la que Gaudí s'inspirava, i jugar amb la imaginació.
- Un marc únic com és la ciutat de Reus per aprendre el que és el modernisme, i l'apropament a la vida d'una persona amb ideals, amb una gran capacitat de treball i intel·ligència que l'ha convertit en català universal.

Objectius didàctics

- Valorar l'esforç i el treball com a mitjà per assolir els objectius de la pròpia vida.
- Conèixer la figura de Gaudí com a català universal.
- Descobrir la fesomia del Reus i de Barcelona de l'època de Gaudí a través d'imatges.
- Reconèixer algunes de les activitats econòmiques a l'època de Gaudí.
- Identificar canvis i continuïtats en la vida i l'obra de Gaudí.
- Platejar-se interrogants sobre Gaudí i la seva obra.
- Descobrir les característiques de l'art de Gaudí en el context del modernisme.
- Conèixer l'arc catenari com a innovació arquitectònica.
- Apropar-se a les estructures arquitectòniques desenvolupades per Gaudí. Distingir els materials constructius utilitzats per Gaudí.
- Conèixer els tipus de decoració dels seus edificis i la seva significació.
- Reconèixer la tradició i la cultura catalana en l'obra de Gaudí
- Copsar l'originalitat de l'obra de Gaudí.
- Emocionar-se amb l'art d'un geni com Gaudí.
- Ser capaç d'explicar el seu estil i manera de fer de forma raonada.

Continguts de fets i conceptes

- Reus, Paris, Londres. Reus industrial.
- Les estades al mas de Riudoms.
- L'observació de la natura.
- El projecte de restauració del Monestir de Poblet.
- Els estudis d'arquitectura a Barcelona.
- La revolució industrial i el projecte de la Cooperativa Mataronense.
- El projecte del santuari de la Mare de Déu de la Misericòrdia de Reus.
- .El Comte de Güell, amic i mecenes. El Palau Güell
- Gaudí dins de l'art Modernista.
- L'obrador de Gaudí. El treball en equip.
- Els materials tradicionals com a elements decoratius.
- El projecte de vida. La Sagrada Família.
- Un nou concepte urbà. El Parc Güell.
- La imaginació que fa el mite. La casa Batlló.
- La casa Milà, una casa o una escultura viva?
- Els elements estructurals: l'arc catenari
- Arcs parabòlics, helicoides, conoides, hiperboloides versus cubs i paral·lelepípedes
- La simplicitat de les formes.
- La imaginació com a font d'inspiració.
- L'esforç i la constància com a valors per assolir els projectes
- La voluntat de treball i creació.
- Gaudí un català universal

Continguts de Procediments

- Anàlisi de fotografies per copsar la forma de vida al tombant de segle i per identificar personatges.
- Observació i lectura de documents per obtenir informació.
- Lectura de les frases de Gaudí per entendre millor el seu pensament i la seva obra.
- Observació de materials, colors, formes, volums, línies, contorns, textures, grandàries, en l'obra de Gaudí.
- Anàlisi de la forma plàstica dels elements i edificis.
- Manipulació de materials emprats en l'obra de Gaudí.
- Observació de la geometria gaudiniana.
- Relació dels detalls de l'arquitectura gaudiniana amb la natura.
- Observació de maquetes.
- Formulació d'hipòtesis a partir de problemàtiques plantejades.
- Deducció a partir de la recerca i el raonament.
- Experimentació amb les formes geomètriques emprades per Gaudí

Desenvolupament

Presentem el personatge, i comencem parlant de Reus, de la vida urbana, mentre veiem les imatges del primer audiovisual. Ensenyem la caldera i expliquem l'ofici dels pares i avis de Gaudí: "Jo sóc fill, net i besnét de calderers". Expliquem que vivia a la ciutat de Reus, però passava llargues temporades a la casa pairal a Riudoms, dos llocs oposats, la primera representa la vida urbana amb les fàbriques i farcida de gent i la segona la vida rural, amb la feina al camp i la natura com a principals protagonistes. Les dificultats que va tenir l'Antoni Gaudí en la seva infantesa, a causa d'una malaltia reumàtica i les estades a la casa de Riudoms en les que fa llargues passejades, esdevenen el moment de relació més intensa amb la natura. Ens fixarem en el paisatge del Baix Camp i la seva fauna i vegetació. La caldereria, lloc de treball del seu pare i abans del seus avis és l'espai màgic on Gaudí descobreix el treball del metall i allò que més el crida l'atenció el calderer converteix una planxa de coure en un objecte tridimensional. Als onze anys, deixa el mestre Francesc Berenguer amb el que havia fet tota la primera ensenyança, al carrer Monterols, i comença a anar al convent de sant Francesc, a les Escoles Pies. Gaudí no era un estudiant brillant, sovint suspenia algunes matèries tret de la geometria. D'aquesta època escolar ens fixarem en la revista l'Arlequí, en la que Gaudí col·laborava fent-ne dibuixos i en les notes. També coneixerem els amics i col·laboradors que Gaudí va tenir des del principi d'iniciar la seva professió, alguns dels quals el van acompanyar durant bona part de la seva vida, entre ells Francesc Berenguer, fill del seu mestre o Eduard Toda, amb el que inicià el projecte de restauració del monestir de Poblet.

El trasllat de tota la família a Barcelona iniciarà la segona part de la visita en la que s'explicaran els estudis d'arquitectura i la influència que la ciutat de Barcelona, en plena industrialització, provoca en Gaudí. Durant els anys d'estudi a Barcelona, Gaudí treballa amb diferents arquitectes com ara Josep Fontseré o bé Esteve Comella, pel que dissenya una vitrina que el portarà a conèixer el seu mecenes Eusebi Güell. Tot i que l'obra de Gaudí és fruit de la seva particular manera de concebre l'arquitectura i el món, no hem d'oblidar les influències que en ell genera el naixent art modernista.

A continuació pujarem al segon pis on ens trobarem de ple amb l'obra de Gaudí. Observarem la maqueta funicular i en les escoles de la Sagrada Família i descobrirem les bases del que és l'arquitectura de Gaudí. Després d'haver experimentat amb l'arc catenari i amb les línies rectes que transformen les superfícies en línies corbes, com el hiperboloide, l'helicoide o el paraboloid hiperbòlic, entrarem en contacte amb l'univers natural de Gaudí: buscarem en els seus edificis, espigues, margalló, bolets, creus, arbres i troncs,... A continuació plantejarem alguns dels enigmes que trobem en edificis com ara: per què hi ha bolets a la façana de la casa Calvet? o bé què signifiquen els rosetons del sostre de la columnata del Parc Güell? o per què té tres portes l'entrada del xalet d'Enric Graner al barri de la Bonanova? Totes aquestes preguntes ajudaran els alumnes a descobrir que darrera la fesomia original de l'obra de Gaudí sempre hi ha una

explicació. En aquest recorregut per l'obra de l'arquitecte, ens fixarem especialment en la Sagrada Família, de la qual n'observarem una part a partir d'una gran maqueta, i el Parc Güell i la Casa Batlló, de la que en descobrirem una llegenda fantàstica. Durant aquest recorregut tindrem l'oportunitat de conèixer com era l'obrador de Gaudí, la seva habitació a la Sagrada Família ens donarà idea de l'estat econòmic precari i l'abandonament físic que acompanyaren l'arquitecte al final de la seva vida, quan vivia consagrat a la construcció de la nova catedral de Barcelona. En acabar els alumnes visionaran l'espectacle multipantalla.

Finalment en el tercer pis entrarem en contacte amb els materials emprats per Gaudí en els seus edificis, i amb el concepte de modernisme. En aquest espai es fa realitat el somni de qualsevol persona que observi l'obra de Gaudí, tocar i fins i tot ens hi podem abraçar el trencadís, la pedra, el guix i el vidre es presenten davant nostre en la xemeneia de la casa-celler del Garraf, un pinacle de la Sagrada Família, una xemeneia i la façana de la Pedrera, i les xemeneies de la casa Batlló, la galeria de columnes del parc Güell i entrarem dins de la cúpula del Palau Güell. També podrem tocar i interpretar la façana de la Pedrera casa . Els alumnes podran tocar tots aquests materials que els apropiaran a formes imaginatives i a un món ple de colors.

Metodologia

La metodologia que desenvolupen els guies-monitors estimula l'interès dels alumnes i en busca la complicitat, a través d'un seguit de preguntes que es formulen de bon principi per tal de conèixer els seus conceptes previs. Els preguntarem què saben de Gaudí per orientar la nostra explicació a partir del que ells saben i a partir dels seus coneixement anirem reconstruint la seva vida. No volem fer una visita guiada tradicional, és per això que, a l'hora que el guia-monitor va explicant l'evolució de la vida de l'arquitecte, els alumnes hauran d'anar aportant la informació necessària per completar els coneixements que es vagin treballant. Tot plegat es portarà a terme a través d'un joc de descoberta que es portarà a terme amb un material específic que es repartirà en quatre grups. Un grup portarà frases dites per Gaudí, en un format una presentació molt atractiva, un altre portarà còpies de documents i fotografies d'època, el tercer portarà fotografies actuals i el darrer objectes. Cada grup observarà el material que porta i quan calgui l'aportarà per aclarir algun concepte o fet. Si l'aportació de l'alumne és satisfactòria, se li donarà com a premi una lletra, al final de la visita, amb totes les lletres caldrà confegir les paraules d' una frase cèlebre de Gaudí.